

Pedagogisch Beleid

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Doel Pedagogisch beleid	3
1.1.1 <i>Evaluatie</i>	3
Schrijfwijze	3
2. Missie en Visie Partez	4
2.1 Missie	4
2.2 Visie	4
3. Pedagogische basisdoelen	5
3.1 Emotionele veiligheid	5
3.1.1 <i>Wennen</i>	5
3.1.2 <i>Dagritme</i>	6
KDV	6
BSO	6
3.1.3 <i>Vaste gezichten</i>	6
Afwijken van vaste gezichten	6
3.1.4 <i>Communicatie naar kinderen</i>	7
3.1.5 <i>Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten</i>	7
3.1.6 <i>Inrichting van de omgeving</i>	7
Vaste groep	7
Groepsruimtes	8
Oog voor het kind	8
Buitenruimtes	8
3.1.7 <i>Spelmateriaal en activiteiten</i>	8
Werken met thema's	9
Veiligheid	9
Eigen Knuffel	9
3.2 Het ontwikkelen van persoonlijke competentie	9
3.2.1 <i>Zelfstandigheid</i>	10
Inzicht in het kind	10
3.3 Het ontwikkelen van sociale competentie	10
3.3.1 <i>Samenspel</i>	11
De PM'er	11
3.4 Het meegeven van waarden en normen	11
Voorbeeldfunctie PM'er	11
3.4.2 <i>Diversiteit</i>	12
3.4.3 <i>Normen en waarden bij Partez</i>	12
Het kind als individu	12
Ik, Jij, Wij	12
Vast dagritme en vaste rituelen	12
Ruimte en inrichting	12
Zelfredzaamheid	13
Het aanleren van gedragsregels	13
Bijlage 1: Overzicht beleidstukken en protocollen	14

1. Inleiding

Partez Kinderdagverblijf en BSO verzorgt kinderopvang voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar en werkt met verschillende leeftijdsgroepen. Al onze vestigingen zijn in het Landelijk Register Kinderopvang geregistreerd. Onze locaties zijn gevestigd in **Barendrecht, Oud-Beijerland** en **Rhoon**.

Partez heeft verschillende opvangsoorten:

- Kinderopvang 0 – 4 jaar o.b.v. verticale groepen.
- Buitenschoolse opvang 4-13 jaar (voor- en naschoolse incl. opvang tijdens schoolvakanties en schoolvrijedagen).
- Vakantieopvang 4-13 jaar (alleen opvang tijdens de schoolvakanties).

Voor overige informatie m.b.t. de verschillende opvangsoorten van Partez per locatie verwijzen wij naar ons informatiepakket en het Pedagogisch werkplan.

1.1 Doel Pedagogisch beleid

Het doel van dit pedagogisch beleid is het ontwikkelen, verantwoorden, bewaken en zo nodig bijstellen van de pedagogische kwaliteit binnen onze kinderopvang. In dit Pedagogisch Beleidsplan is na te lezen wat onze pedagogische visie is ten aanzien van het werken met kinderen, het mede opvoeden van kinderen en hoe wij onze pedagogische visie vertalen naar het werken op onze locaties. De PM'ers van Partez dragen medeverantwoordelijkheid voor de opvoeding en verzorging van de kinderen die door ouders aan hen worden toevertrouwd. De opvang is een verlengstuk in de opvoeding van kinderen. Er vindt een wisselwerking plaats tussen PM'er en ouders over het 'hoe' en 'wanneer' van de ontwikkeling van hun kind. Om deze verantwoordelijkheid te kunnen dragen wordt er vanuit deze onderbouwde visie op de ontwikkeling van kinderen en de rol van de kinderopvang hierin gewerkt. Deze visie wordt verwoord in het pedagogisch beleid.

Om ons Pedagogisch Beleid goed uit te kunnen voeren op de werkvloer, is er voor alle locaties per opvangsoort een Pedagogisch Werkplan opgesteld. Het pedagogisch werkplan is de concrete uitwerking van het Pedagogisch Beleid en de werkwijze op de locatie. Samen vormen zij het Pedagogisch beleidsplan van Partez.

1.1.1 Evaluatie

Het Pedagogisch Werkplan wordt jaarlijks geëvalueerd en het Pedagogisch Beleid van Partez minimaal 1 x per 3 jaar. Waar nodig of gewenst worden deze aangepast aan actuele of toekomstige inzichten en ter advisering voorgelegd aan de medewerkers en oudercommissie. De evaluatie gebeurt onder de verantwoordelijkheid van de Directie.

De pedagogische kwaliteit wordt extern getoetst door de GGD tijdens een inspectie voor de kwaliteit van de kinderopvang conform 'de Wet Kinderopvang'. De leidinggevende bespreekt de uitkomst van een inspectie met de PM'ers en de oudercommissie van de desbetreffende locatie.

1.1.2 Communicatie

Het Pedagogisch Beleid en de inspectierapporten vanuit de GGD zijn op de locatie en via onze website in te zien. Het pedagogisch werkplan is in te zien op locatie en op te vragen bij de Coördinator. Voor meer informatie, ideeën en/of vragen kunt u persoonlijk contact opnemen met de Coördinator van de locatie van uw kind of door het contactformulier op onze website in te vullen en te versturen.

Schrijfwijze

Voor de leesbaarheid schrijven we **hij** als het gaat om een kind en **zij** als het gaat om een PM'er of we gebruiken de afkorting **PM'ers** hiervoor.

We schrijven **ouders** waar het gaat om één of meer ouders of verzorgers. Voor Partez kinderdagverblijf en BSO schrijven we **Partez**.

2. Missie en Visie Partez

2.1 Missie

Partez streeft ernaar om op een verantwoorde wijze opvang, verzorging en begeleiding aan kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar te bieden binnen een omgeving waarin zij kunnen ontdekken en zich spelend kunnen ontwikkelen, op hun eigen manier en in hun eigen tempo. Dit doen wij zonder onderscheid van levensbeschouwing, taal- of culturele achtergrond en afgestemd op de leeftijd en de specifieke behoeftes van de kinderen in een speciaal voor hen ingerichte omgeving. In de omgang met kinderen is het belangrijk om goed te kijken naar wat zij nodig hebben om zich te ontwikkelen en dit af te stemmen op de leeftijd en het ontwikkelingsniveau. Wanneer een kind lekker in zijn vel zit en met hoge betrokkenheid speelt kan het zich maximaal ontwikkelen. Kinderen hebben hiervoor een fijne sfeer, ruimte en een uitdagende en ondersteunende omgeving nodig. Een plek om te kunnen ontdekken, hierover na te denken en zelf te komen tot oplossingen voor problemen die zich voordoen. Hierbij zijn PM'ers nodig die goed kijken en luisteren naar kinderen, positieve aandacht voor ze hebben, vertrouwen in ze hebben, het goede voorbeeld geven, respectvol communiceren en duidelijke grenzen stellen.

2.2 Visie

Onze kinderopvang genaamd Partez, betekent in het Armeens "tuin". In onze 'pedagogische tuin' vinden wij het belangrijk de kinderen met de meest liefdevolle zorg te ondersteunen in hun ontwikkeling. Dit doen wij door een veilige, inspirerende en vertrouwde omgeving te creëren waarin onze PM'ers klaar staan voor het individuele kind.

Door goed te kijken naar wat een kind kan en in welke ontwikkelingsfase het zich bevindt bieden de PM'ers passende activiteiten waarin balans tussen uitdaging en geborgenheid wordt gezocht. Door een voor de kinderen herkenbaar dagritme te hanteren bieden we hun een veilige voorspelbare basis van waaruit ze kunnen groeien en ontwikkelen. De pedagogische basisdoelen van professor J.M.A. Riksen – Walraven liggen aan de basis van het pedagogisch handelen van onze medewerkers.

Alle kinderen die bij Partez gebruik maken van de opvang krijgen de ruimte om zichzelf te zijn, zodat zij met vertrouwen in elkaar en in zichzelf opgroeien en zich ontwikkelen tot volwaardige individuen die deel uitmaken van onze maatschappij.

3. Pedagogische basisdoelen

Het pedagogisch beleidsplan is uitgewerkt aan de hand van de vier opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Rixsen – Walraven. De opvoedingstheorie van Rixsen – Walraven ligt ten grondslag aan de Wet Kinderopvang en de beleidsregels Kwaliteit Kinderopvang. Deze doelen vormen de basis van waaruit een kind groeit en ontwikkelt. Partez vertaalt deze doelen naar de opvoedingssituatie binnen de opvang.

De vier opvoedingsdoelen zijn:

1. Het bieden van emotionele veiligheid
2. Het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie
3. Het bieden van gelegenheid tot ontwikkelen van sociale competentie
4. Het overbrengen van waarden en normen

Als uitgangspunten om het pedagogisch handelen van de medewerkers te stimuleren/ontwikkelen hanteren we de 6 interactievaardigheden horende bij de opvoedingstheorie:

1. Sensitieve responsiviteit: de basishouding waarin je signalen van kinderen oppikt, interpreteert en effectief omzet in ondersteuning.
2. Respect voor autonomie: de vaardigheid om alle kinderen in de groep te zien als individuen en ieder de ruimte en de tijd te geven om zich op eigen wijze te ontwikkelen.
3. Structureren en grenzen stellen: de vaardigheid om voor ieder kind aan te geven wat er van hem wordt verwacht: op welk moment en op welke manier. Rekening houdend met de mogelijkheden van het individuele kind.
4. Praten en uitleggen: de vaardigheid om te ondersteunen in de communicatie, zodat ieder kind meer begrippen leert. Het taalgebruik afstemmen op de mogelijkheden van het kind zowel qua vorm als qua inhoud, praten en actief luisteren, benoemen, uitleggen.
5. Ontwikkeling stimuleren: de vaardigheid om de kennis, het handelen en de gevoelswereld van ieder kind te vergroten.
6. Begeleiden van interacties tussen kinderen: de vaardigheid om kinderen zich veilig en vertrouwd te laten voelen in de groep en een groepsgevoel te creëren. Er worden mogelijkheden gecreëerd voor interacties tussen kinderen.

Door het inzetten van ondergenoemde middelen streven we er naar onze opvoedingsdoelen te bereiken:

- De 6 interactievaardigheden tussen PM'er en kind
- De fysieke omgeving
- De groep
- Het activiteiten aanbod
- Het spelmateriaal
- Het hanteren van beleidsdocumenten, protocollen en werkinstructies voor het werken bij Partez.
- het ondersteunen van PM'ers in hun pedagogisch handelen door een Pedagogisch Coach

3.1 Emotionele veiligheid

Het bieden van emotionele veiligheid houdt in dat je een veilige basis creëert, een 'thuis' waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Pas als een kind zich veilig en geborgen voelt kan het zich gaan ontwikkelen en spelenderwijs de wereld om zich heen ontdekken. Binnen Partez streven we er naar dit te creëren door:

3.1.1 Wanneer

Het opbouwen van een vertrouwensband en veiligheid en geborgenheid bieden is erg belangrijk en begint al tijdens de wenperiode. Een wenmoment vindt in principe plaats vanaf de startdatum. Wanneer de bezetting dit toelaat kan dit in de week voorafgaand aan de startdatum plaatsvinden. De overeenkomst van het kind dient wel voor het wenmoment ondertekend te zijn geretourneerd.

De eerste dag op de opvang kan een grote overgang zijn voor een kind. Wij vinden het heel belangrijk dat deze eerste periode goed verloopt voor het kind en de ouders. Soms heeft een kind meer tijd nodig om te wennen. In overleg met de PM'ers wordt bepaald wanneer hij

eventueel nog een keer kan komen wennen. De wenaafspraak vindt bij voorkeur in de ochtend plaats, vanaf 10.00 uur, zodat het nieuwe kind en de ouders alle tijd en aandacht kunnen krijgen. Onze PM'ers bouwen tijdens de wendag(en) een vertrouwensband met het kind op en bieden extra ondersteuning, zodat hij zich snel veilig en op zijn gemak gaat voelen in de groep.

3.1.2 Dagritme

Veiligheid komt ook tot uitdrukking in een bekende en duidelijke dagindeling. Kinderen hebben behoefte aan duidelijkheid en structuur.

KDV

Op de dagopvang werken de PM'ers volgens een vast dagritme. Er is een vast moment voor eten, drinken, verschonen, slapen en activiteiten. Structuur en continuïteit bevordert de rust in de groep. Bij de baby's wordt zoveel mogelijk het eigen ritme van de baby aangehouden wat betreft de voeding, het slapen en het verschonen. Wij vinden het belangrijk dat het ritme op het KDV niet te veel afwijkt van het ritme thuis. Binnen het dagprogramma is er ook ruimte voor het kiezen van eigen activiteiten en wel of niet mee willen doen met de groep. Het aanbieden van activiteiten op enkele vaste momenten op de dag geeft het kind veiligheid en geborgenheid. Het tafelmoment is zo'n vast moment. Tijdens het tafelmoment krijgen kinderen te eten en te drinken en is er een activiteit in de sfeer van liedjes zingen, een verhaal vertellen of het doen van een spelletje.

BSO

Op de BSO is er ook een bepaalde structuur. Wanneer de kinderen uit school komen is er ook een tafelmoment om iets te drinken en te eten. Wanneer iedereen klaar is met eten en drinken mogen de kinderen gaan spelen. De PM'ers bieden activiteiten aan, maar er is ook zeker tijd om zelf te spelen. Een kind hoeft niet altijd aan alle activiteiten mee te doen. Een kind doet wel mee aan de tafelmomenten. Bij activiteiten worden kinderen wel gestimuleerd om mee te doen. De PM'er zet zich in om het kind enthousiast te maken, uit te dagen en te prikkelen, maar er moet niets.

3.1.3 Vaste gezichten

Voor een veilige hechting is het van belang dat er op elke groep vaste PM'ers werken. Vaste gezichten dragen net als vaste groepen bij aan een stabiele, veilige omgeving voor het kind. Een vaste, vertrouwde PM'er biedt emotionele veiligheid aan een kind. Dus als het kind aanwezig is, werkt er die dag minimaal 1 vast gezicht van het kind op de groep. De medewerker weet hoe het kind zich ontwikkelt, behoefte aan heeft en waar het gestrest van raakt. De vaste gezichten mogen niet te vaak wisselen. Daarnaast heeft elk kind een mentor op de groep. De mentor is een PM'er die werkt op de groep van het kind. De mentor is het aanspreekpunt voor u en uw kind om de ontwikkeling en het welbevinden te bespreken. De mentor houdt u structureel op de hoogte, dit kan mondeling tijdens de overdracht of tijdens een oudergesprek. Tijdens het intakegesprek wordt u verteld wie de mentor van uw kind is. Ook kunnen ouders dit terugvinden in hun ouderportaal.

Afwijken van vaste gezichten¹

Partez kan tijdelijk een andere beroepskracht inzetten dan een vast gezicht. Dit is wettelijk toegestaan als een vast gezicht ziek is, verlof heeft of op vakantie is. Aan de volgende voorwaarden moet hierbij worden voldaan:

1. Aan een kind mogen volgens het vaste gezichtencriterium maximaal 2 of 3 vaste gezichten worden toegewezen;
2. Er is geen ander vast gezicht beschikbaar dat ter vervanging kan worden ingezet;
3. Het vaste gezicht dat uitvalt door ziekte, vakantie of verlof mag niet langer dan 4 aaneengesloten weken afwezig zijn;
4. De houder heeft in het pedagogisch beleidsplan opgeschreven hoe, bij het inzetten van een andere beroepskracht, de emotionele veiligheid en stabiliteit van het kind wordt geborgd.

¹ Voor overige informatie Zie pedagogisch werkplan.

3.1.4 Communicatie naar kinderen

De relatie en de kwaliteit van interactie tussen PM'er en het kind maakt het verschil in welbevinden, betrokkenheid en de algehele ontwikkeling van kinderen. Vaste medewerkers kennen het kind goed en kunnen daardoor het kind aanvoelen en ingaan op wat hij aangeeft. Van de PM'ers wordt verwacht dat zij aandacht hebben voor de signalen van alle kinderen, dit tijdig oppikken, juist opvatten en hier adequaat op reageren. Dit draagt bij aan het gevoel van veiligheid bij het kind. Hij voelt zich begrepen en geaccepteerd. Hierbij maken de PM'ers gebruik van de 6 interactievaardigheden. Vooral in de eerste jaren van de ontwikkeling van een kind is het gevoel van emotionele veiligheid essentieel. De PM'ers passen in het contact met de kinderen een positieve benadering toe met een opgewekte, vriendelijke uitstraling en hartelijkheid. Zij verheffen hun stem zo min mogelijk en leggen de kinderen uit waarom ze iets doen, of waarom ze iets van een kind verlangen. In het directe contact met het kind letten zij erop, dat ze aandacht hebben voor het kind door oogcontact en door goed te luisteren. Met het kind praten doen zij zoveel mogelijk op ooghoogte van het kind. De PM'ers proberen in te schatten wat hij begrijpt en kent en houden hier rekening mee.

Bij de BSO worden er meer gesprekken gevoerd met de kinderen. Het 1e tafelmoment als de kinderen uit school komen is hier bijvoorbeeld een goed moment voor of tijdens het samen kleuren van een kleurplaat. Kinderen voelen zich dan vrij om te praten over van alles en nog wat. Een gevoel van veiligheid heeft ook te maken met het vertrouwen van het kind in de PM'er dat deze bescherming biedt tegen gevaren zowel fysiek als emotioneel. Dit doen we bijvoorbeeld door het kind in bescherming te nemen als het gepest wordt (Anti-pestprotocol).

3.1.5 Aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten

Naast de aanwezigheid van vaste, bekende PM'ers, zijn voor baby's, dreumesen, peuters en basisschoolkinderen ook de aanwezige bekende groepsgenootjes om mee te spelen en vriendschappen aan te gaan een bron van veiligheid. Op de buitenschoolse opvang kan er een voortzetting plaats vinden van al opgedane vriendschappen vanuit het kinderdagverblijf of de basisschool.

3.1.6 Inrichting van de omgeving

Een kind voelt zich prettig in een ruimte waar veiligheid en uitdaging op leeftijd wordt geboden. Alle groepsruimten van Partez zijn met aandacht voor (dag)licht, kleurgebruik, akoestiek, en indeling ingericht. Duidelijke- en voorspelbare inrichting van groepsruimte brengt voor een kind veiligheid om zich vrij te bewegen en te ontdekken.

Vaste groep

Bij Partez worden alle kinderen in een vaste groep² geplaatst. De omgeving is daardoor bekend en vertrouwd en dat geeft het kind een gevoel van veiligheid. Een kind maakt gedurende de week van niet meer dan twee stam- of/basisgroepen* gebruik (bijvoorbeeld bij samenvoegen van twee groepen), tenzij er specifieke activiteiten buiten de groep of buiten het gebouw zijn, waarvoor hij de vaste ruimte zal verlaten. Dit betreft bijvoorbeeld de viering van gezamenlijke activiteiten rondom de feestdagen, buitenspelen, activiteiten die in een andere ruimte plaatsvinden (zoals sport- & spelactiviteiten in de gymzaal) en uitstapjes buiten de deur. Afhankelijk van het soort activiteit wordt er vervoer geregeld naar de andere locatie (uitstapje) of wordt er gezamenlijk naar de andere ruimte toegelopen binnen of buiten het pand.

Wanneer een kind op een andere groep dan zijn vaste groep speelt, borgen we de emotionele veiligheid op de volgende manier:

- Hij wordt voorgesteld aan de andere kinderen;
- tijdens de wenperiode geven wij een kind de ruimte om in zijn eigen tempo te kijken en te ontdekken;
- wij besteden extra aandacht aan het kind;
- wij leggen specifieke afspraken rondom het kind schriftelijk vast.

² Uitzondering hierop is wanneer de ouders toestemming geven voor het verlaten van de stam- of basisgroep in bepaalde situaties (zie verlaten stamgroep formulier).

Groepsruimtes

We maken gebruik van speelhoeken en bieden hiermee de mogelijkheid aan kinderen om zichzelf terug te kunnen trekken. De groepsruimtes zijn in rustige kleuren gehouden en worden versierd met eigen gemaakte werkjes van de kinderen. Het meubilair heeft een warme uitstraling. De groepsruimte is zodanig ingedeeld dat kinderen van verschillende leeftijden gerichte activiteiten kunnen doen en de PM'er de kinderen goed in de gaten kan houden. De kinderen worden in deze bekende, veilige en voor hen vertrouwde omgeving uitgedaagd en geprikkeld om nieuwe positieve ervaringen op te doen en op ontdekking te gaan. Naarmate kinderen ouder worden, hebben ze meer behoefte aan een eigen plek. Hiermee wordt rekening gehouden bij het inrichten van onze groepen. Bij zowel de dagopvang als de BSO maken we afspraken over het gebruik van de ruimten zodat de kinderen weten waar ze aan toe zijn en wat er kan en mag. In elke dagopvanggroep staat een hoge box zodat baby's een veilige en rustige plek hebben, op ooghoogte met de PM'er en is er een aparte slaapruiimte. De BSO-groepen zijn zodanig ingericht dat kinderen zelf kunnen kiezen waar ze willen gaan spelen, en met wie. Ook hier zijn verschillende hoekjes ingericht. Voor de BSO-kinderen geldt ook dat ze, afhankelijk van de toestemming van de ouders (zelfstandigheidscontract), zich zelfstandig naar een andere ruimte/buiten mogen begeven. Bij de BSO vragen we de kinderen mee te denken over de inrichting van de ruimte.

Oog voor het kind

In een groep gebeurt niet alles gezamenlijk. Wij blijven oog houden voor het individuele kind en zijn/haar eigen karakter, wensen en mogelijkheden. Wij vinden het bijvoorbeeld belangrijk dat een kind zelf kan kiezen met wie en waarmee het wil spelen. De PM'ers zien erop toe dat de belangen van het individuele kind en de belangen van de groep niet op gespannen voet staan met elkaar. Het individuele belang moet in te passen zijn in de groepssituatie. Als het kind (tijdelijk) specifieke behoeften heeft of extra zorg en aandacht nodig heeft, wordt bekeken of dit mogelijk is binnen de groep. Waar nodig wordt in overleg met de ouders en eventuele externe deskundigen, gekeken naar de beste oplossing.

De PM'ers leren kinderen om te gaan met de consequenties en risico's van hun eigen gedrag. Hiermee helpen zij kinderen zelfstandiger te worden en om te gaan met gevaren. Wat wel of niet gevaarlijk is voor kinderen, hangt af van leeftijd en ontwikkeling. Het is een taak voor de PM'ers om zorg te dragen voor een veilige omgeving. Wij praten met kinderen over gevaren en maken afspraken. Wanneer kinderen de gevaren begrijpen en zich houden aan afspraken, kunnen de grenzen, passend bij de leeftijdsfase, verruimd worden. Zo ontwikkelen kinderen zich tot een zelfstandig individu.

Buitenruimtes

In de buitenruimtes van Partez is er plaats voor rust en actie, alleen en samen spelen. Kinderen kunnen hier veilig en ongestoord spelen. Er zijn verschillende ondergronden, speeltoestellen en beplanting die geschikt voor de doelgroep zijn. De buitenruimtes van Partez zijn rondom afgeschermd met een veilig hekwerk welke op slot kan.

3.1.7 Spelmateriaal en activiteiten

Op de groepen is voldoende spelateriaal aanwezig voor alle leeftijdsgroepen en worden activiteiten aangeboden die aansluiten bij de diverse ontwikkelingsfasen en interesses van het kind. Het spelateriaal is voor een deel zodanig opgesteld dat kinderen de mogelijkheid hebben om zelf te kiezen en dit zelfstandig te pakken. De PM'er stimuleert, helpt en adviseert het kind bij het kiezen van nieuw, spannend en/of uitdagend materiaal en houdt hierbij rekening met waar hij goed in is, wat hij leuk vindt en wat zijn mogelijkheden en uitdagingen zijn. Binnen Partez wordt er gekozen voor materialen die de ontwikkeling stimuleert en de fantasie prikkelt. Zo er voor de allerkleinsten sensorische materialen (hard, zacht, warm, koud) en voor de oudsten spelateriaal dat meer een beroep doet op de cognitieve (verstandelijke) vaardigheden (spelen) en kiezen we materiaal dat voldoende uitdaging biedt. Bij de keuze in speelgoed wegen we daarom af of wij kiezen voor 'kant- en klaar'-speelgoed of voor verschillende 'bouwmaterialen' waarmee de kinderen zelf dingen kunnen creëren. Op deze manier hopen wij de kinderen uit te dagen om zelf creatief bezig te zijn en hun fantasie te blijven gebruiken. Voor de aanschaf van nieuw speelgoed op de BSO, worden de mening en de wensen van de kinderen gevraagd en meegenomen. Zo voorkomen we dat er speelgoed

wordt aangeschaft dat de kinderen niet aanspreekt en laten we zien dat we de wensen van kinderen respecteren en hun mening serieus nemen. Sporten geeft ontspanning aan de kinderen, ze kunnen hun energie kwijt. Het stimuleert de motorische, creatieve, cognitieve en ook sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind.

Werken met thema's

Bij Partez werken we met afwisselende thema's die aansluiten bij de leeftijd, ontwikkeling en belevingswereld van de kinderen. Deze thema's worden een aantal weken achter elkaar aangeboden met activiteiten die daarbij aansluiten. Bij het aanbod van de activiteiten wordt gekeken naar wat de kinderen stimuleert in hun ontwikkeling, maar ook naar wat hen bezighoudt (waar wordt veel over gesproken of vragen over gesteld, waar wordt veel mee gespeeld, welk jaargetijde is het, enz.).

Bij het aanbieden van de afwisselende thema's wordt ook met het educatieve programma van Uk en Puk gewerkt. Elk thema bevat verhaaltjes, liedjes, plaatjes, voorbeelden voor knutsel- en andere activiteiten, een lijst van bijbehorende boekjes bij ieder thema en veel aanwijzingen voor de PM'ers. Tijdens de thema's en bijpassende activiteiten wordt er gewerkt aan:

- De spraak- en taalontwikkeling: Liedjes zingen, interactief verhaaltjes voorlezen, met de kinderen praten over de vakantie of dingen die zij thuis hebben meegemaakt.
- De sociaal-emotionele ontwikkeling: bijv. kring spelletjes.
- De motorische en zintuiglijke ontwikkeling: bijv. knutselen, beweegspelletjes of buitenspelen. We proberen elke dag naar buiten te gaan.
- De rekenvaardigheid: bijv. door vragen als: als je drie potloden hebt, hoeveel kinderen kunnen er dan met je mee kleuren.

Veiligheid

Het materiaal in de binnen- en buitenruimte mag geen (grote) gevaren opleveren voor de kinderen. Grote speelobjecten worden regelmatig gecontroleerd op veiligheid. Daarnaast wordt er bewust omgegaan met materiaal door de PM'ers. In de buurt van baby's liggen bijvoorbeeld geen kleine objecten die ze in de mond kunnen stoppen³.

Tijdens een activiteit biedt de PM'er steun (en daardoor veiligheid) aan een kind door:

- De activiteit aantrekkelijk te maken, zodat hij wordt uitgedaagd;
- Aan te voelen en in te gaan op hoe hij zich voelt en daarop actie te ondernemen.
- Kinderen zelf te laten spelen en op afstand toe te zien;
- Kinderen te troosten en te helpen.

Eigen Knuffel

Tijdens de opvang mogen kinderen altijd hun vertrouwde knuffel, speen of iets dergelijks van thuis meenemen. Na het afscheid nemen worden deze, als hij eraan toe is, in het mandje van het kind gelegd om kwijtraken te voorkomen. Alleen bij het slapen of als het als troost nodig is, wordt deze knuffel of speen tevoorschijn gehaald.

3.2 Het ontwikkelen van persoonlijke competentie

Kinderen worden tijdens de opvang bij Partez spelenderwijs uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden. Zij worden hiermee in staat gesteld om steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving. Met persoonlijke competentie worden persoonlijke kenmerken bedoeld als, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit en veerkracht die ervoor zorgen dat kinderen zich goed leren aanpassen aan verschillende situaties en omstandigheden en leren om "problemen" op de juiste manier aan te pakken. Kinderen ontwikkelen hun persoonlijkheid. Het gaat hierbij om: weten wat je kunt, weten wie je bent,

hoe je reageert op anderen en andere situaties, waar je interesses liggen en wat je blij, boos of verdrietig maakt en waarom.

³ Voor aanvullende informatie zie veiligheid- en gezondheidsbeleid.

3.2.1 Zelfstandigheid

De PM'er stimuleert de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen van het kind, door op een positieve manier in te gaan op initiatieven van het kind ('dat heb je mooi gemaakt ') en door het kind uit te dagen om nieuwe dingen te proberen. Hij wordt zoveel mogelijk vrijgelaten in het proberen en ontdekken en de PM'er stimuleert dit door tips te geven of een nieuwe uitdaging te bieden. Zo leert hij zijn persoonlijke kwaliteiten kennen en ontwikkelen. Door kinderen verantwoordelijkheid te geven over de dingen die ze (bijna) kunnen, wordt het zelfvertrouwen ontwikkeld. Wanneer dit ten koste gaat van de veiligheid of wanneer de ontwikkeling van het kind zelf of van andere kinderen in gevaar komt, wordt door de PM'er ook de grens aangegeven en wordt aan het kind uitgelegd waarom zij dit niet wil of iets niet mag en biedt het kind vervolgens, als het mogelijk is, een alternatief aan.

Bij Partez wordt de zelfstandigheid van de kinderen o.a. gestimuleerd door:

- Zelfstandig je jas op te hangen en tas op te ruimen;
- Spelenderwijs met elkaar opruimen waar mee gespeeld is waarbij de PM'ers aanspoort tot opruimen door het geven van kleine opdrachten, het zingen van een "opruim" liedje en door zelf het voorbeeld te geven en mee te helpen met opruimen;
- De kinderen zelfstandig te leren en laten eten en drinken en bijv. zelf het bordje met fruit doorschuiven naar het kind naast zich;
- De kinderen zelfstandig te leren aan- en uitkleden bijv.:
 - De baby's worden gestimuleerd om zelf de armen in de mouwen te steken;
 - Bij het naar buiten gaan worden alle kinderen gestimuleerd om zelf hun jasjes en schoentjes aan te trekken. Als dit niet lukt wordt er natuurlijk altijd door de PM'ers geholpen, wordt er een compliment gegeven aan het kind 'Wat goed dat je het geprobeerd hebt' en proberen we het de volgende keer gewoon weer opnieuw.
 - Kinderen vanaf ±1,5 jaar die naar bed gaan mogen proberen zichzelf uit te kleden.
- Kinderen van ±2,5/3 jaar worden door de PM'ers begeleid bij het problemen oplossen, bijv. als ze moeite hebben met een puzzel of als het kind het speelgoed wil waar op dat moment een ander kind mee speelt. De PM'er beschrijft dan de situatie: "Jan speelt met de vrachtwagen, maar jij wil ook graag met de vrachtwagen spelen". Dan wordt aan het kind gevraagd wat hij zelf denkt dat hij nu kan doen. Het kind wordt gecompimenteerd voor de oplossingen die het aandraagt en de PM'er laat het kind zelf de oplossing toepassen.
- Kinderen op de BSO zijn al vrij zelfstandig. De PM'ers van de BSO treden in eerste instantie coachend op, in plaats van als helper of politieagent. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de identiteit en de zelfredzaamheid.
- De PM'ers proberen de kinderen te stimuleren door ze aan te moedigen zich hier steeds een stapje verder in te ontwikkelen, geven ze verantwoordelijkheden die ze aan kunnen en complimenteren het kind als het lukt.
- De PM'ers geven de kinderen de ruimte om fouten te mogen maken en bespreken wat ze de volgende keer anders kunnen doen.
- De PM'ers laten de kinderen doen wat ze zelf of met ondersteuning van een volwassene kunnen waarmee ze leren vertrouwen te hebben in zichzelf, bijv.: iets bij een andere groep te laten halen.

Inzicht in het kind

Het is belangrijk dat de PM'er inzicht heeft in en dat het zich bewust is van wat een kind al wel en nog niet kan. Dit houdt in: niet té snel hulp bieden zodat hij leert om niet meteen op te geven, maar te kijken of het op een andere manier kan. Aan de andere kant betekent dit ook dat de PM'er ervoor zorgt dat hij niet (té) gefrustreerd raakt en wel de gelegenheid krijgt om hulp te vragen en te ontvangen. De PM'ers worden hierin gecoacht door de leidinggevende en Pedagogisch Coach.

3.3 Het ontwikkelen van sociale competentie

Hieronder valt een heel scala aan sociale vaardigheden, zoals het meeleven met andere kinderen, zich kunnen uiten, samen delen met andere kinderen, andere kinderen helpen, het samendoen stimuleren, het opbouwen van vriendschap en het oplossen van conflicten met andere kinderen. Juist bij de kinderopvang kunnen we kinderen extra sociale

ontwikkelingsmogelijkheden aanbieden. De PM'ers stimuleren de kinderen om elkaar te waarderen, te respecteren, rekening te houden met elkaar en geleerd om niet alleen aan zichzelf, maar ook aan anderen te denken. Bijv. doordat het kind even moet wachten totdat de ander uitgepraat is of totdat de ander klaar is met een bepaald speelgoed. Het kind wordt op deze manier bewust gemaakt van de aanwezigheid van anderen.

3.3.1 Samenspel

Samenspel wordt door de PM'ers gestimuleerd. Dit is belangrijk voor de ontwikkeling van de persoonlijkheid van het kind. Door samen te spelen leert hij zichzelf kennen (wat vind ik leuk en wat niet). Zo kan het voorkomen dat het ene kind iets leuk vindt dat gelijktijdig door een ander kind niet leuk wordt gevonden. Op deze manier ontwikkelt hij zijn eigen voorkeur en smaak. In de omgang met andere kinderen, leert hij allerlei gevoelens te ontdekken, daarmee om te gaan en hierover te communiceren met elkaar.

De PM'er

De PM'er heeft een voorbeeldfunctie in het aanleren van sociale vaardigheden en beschikt over de vaardigheid om interacties tussen kinderen in goede banen te leiden. De houding, gedrag en manier van communiceren van de PM'er kunnen voor het kind bepalend zijn hoe het kan reageren op verschillende situaties en gebeurtenissen.

De manier waarop er wordt gecommuniceerd is daarbij van belang. Uitleg over de gevoelens, gedachten en ideeën zijn hierbij belangrijk. De PM'er stimuleert de communicatie, door het kind aan te moedigen iets te vragen aan de ander. Ook als er onenigheid of kleine conflicten ontstaan tussen kinderen. Kinderen kunnen die vaak op een goede manier oplossen als ze daar de gelegenheid voor krijgen. Waar nodig wordt door de PM'er hulpondersteuning en advies geboden. Per situatie schat de PM'er in wat dit kind nodig hebben sluiten daarbij aan op de ontwikkelingsfase van het kind.

De PM'er draagt bij aan de sociale competenties van een kind door:

- Het goede voorbeeld te geven door vriendelijk en geduldig te reageren;
- Het kind bij binnenkomt duidelijk te begroeten en bij naam te noemen;
- Tijdens het verschonen echt contact te maken met het kind d.m.v. samen te zingen, te praten tegen of met het kind, goed oogcontact te maken.
- Op het niveau van de kinderen te communiceren, door veel bij de kinderen op de grond te zitten, door de knieën te gaan en de kinderen aan te kijken.
- Actief en aandachtig luisteren: De PM'er maakt en houdt oogcontact met het kind. Als hij is uitgesproken dan toont de PM'er interesse door vragen te stellen.
- Praten, uitleggen en luisteren: De PM'ers verwoorden wat ze gaan doen en wat er gaat gebeuren.
- De PM'er verwoordt de gevoelens van het kind en bevestigt ze. Bijvoorbeeld: "Dat ziet er pijnlijk uit, ben je gevallen?". "Ik kan me voorstellen dat het pijn doet!".

- De PM'er benoemt het gedrag dat gewaardeerd wordt. Bijv.: "Heel goed dat jij het schoentje van Teun even aan hem gegeven hebt" of "Lief van je Sam, dat jij Lisa getroost hebt".

3.4 Het meegeven van waarden en normen

Normen en waarden zijn ongeschreven regels en opvattingen die aangeven hoe je je in sociale situaties hoort te gedragen. Vanaf de geboorte krijgt het kind normen en waarden mee van de omgeving waarin ze opgroeien. Dit zal in eerste instantie het gezin zijn waarbinnen zij opgroeien, wat zich gaandeweg ontwikkelt naar andere sociale situaties als de kinderopvang en de basisschool. Om normen en waarden eigen te kunnen maken moeten kinderen de kans krijgen om deze te kunnen ervaren. Elk kind heeft een natuurlijke aandrang om zich te ontwikkelen en te bekwamen. Een kind leert vooral door spel, maar ook door goed te kijken naar anderen, te experimenteren en al doende te ontdekken. Door het continu uitproberen van zaken die wel en niet horen/mogen, leren kinderen normen en waarden te ontdekken.

Voorbeeldfunctie PM'er

De PM'ers van Partez zijn zich bewust van de voorbeeldfunctie die zij hebben in het aanleren van normen en waarden en van de gedragsregels die binnen Partez gelden en leven deze

consequent na. Door het geven van informatie, door uit te leggen en samen afspraken te maken worden grenzen gesteld en daarmee een veilig kader geboden. Door kinderen de ruimte te geven om uit te proberen en te experimenteren leren we hun het verschil tussen goed en kwaad en wat kan en wat mag. Op deze manier leren kinderen zelf keuzes maken en ook de consequenties ervan te aanvaarden. Wanneer zij tegen grenzen van zichzelf of van een ander aanlopen leren wij hun daarmee om te gaan. In de communicatie die de PM'er hierbij gebruikt wordt de 'ik-boodschap' gehanteerd. Hier gaat het dan ook om het beschrijven van het gedrag van een kind. Bijvoorbeeld: "Ik vind het niet goed dat je op de stoel klimt, je kunt ervan af vallen en dan doe je jezelf pijn."

We maken geen gebruik van de 'jij-boodschap': "Jij mag niet op de stoel klimmen dat is stout", hieruit blijkt veroordeling en beschuldiging. Door middel van respectvolle communicatie met de kinderen modelleren wij ook hoe je respectvol met anderen kunt omgaan.

3.4.2 Diversiteit

Onze kinderopvang is een afspiegeling van onze samenleving waarin we leven met verschillende nationaliteiten, culturen en etnische achtergronden. Dit brengt verschillen in normen en waarden met zich mee. Daar waar mogelijk, zal de PM'er hierover uitleg geven en hen het belang van respect naar elkaar benadrukken. Door overeenkomsten en verschillen te benoemen en uit te leggen, worden de kinderen geleerd hoe je respect kunt hebben voor elkaar. Een voorbeeld hiervan kan zijn om een feestdag afkomstig uit andere culturen mee te vieren.

3.4.3 Normen en waarden bij Partez

Het kind als individu

Wij willen de kinderen leren op zichzelf te vertrouwen en eigen keuzes te kunnen maken. De PM'er benadert en waardeert het kind als individu met eigen behoeftes en grenzen. In het contact met het kind kijkt de PM'er daarom goed naar de behoeftes die hij aangeeft. Ook het fysieke contact als knuffelen, op schoot zitten, een kus geven of een aai over de bol wordt aangepast aan het moment en de behoeftes van ieder kind apart. Hier dient zorgvuldig mee omgegaan te worden. De autonomie van het kind wordt ten alle tijden gewaarborgd.

Ik, Jij, Wij

Door het samenleven in een groep bij Partez leert het kind verschil tussen zijn eigen ik en die van anderen. Passend bij de leeftijd vindt er een ontwikkeling plaats bij het kind waarbij het zich bewust wordt van zichzelf, vervolgens van een ander en als laatste van de groep als geheel. Door groepsmomenten te ervaren wordt het kind bewust gemaakt van verschillen tussen eigen behoeftes en die van een ander. Door hiermee te oefenen tijdens het groepsproces leert een kind daardoor rekening houden met anderen.

Vast dagritme en vaste rituelen

Door een vast dagritme met daarbij vaste rituelen aan te houden leren de kinderen wat er op welk moment van de dag van hen verwacht wordt. Wanneer kinderen regelmaat ervaren weten ze waar zij aan toe zijn. Op deze manier ervaren zij rust en zekerheid en zullen zij meer in staat zijn zich te ontwikkelen. Ook het hanteren van vaste plekken voor verschillende activiteiten en (spel)materiaal draagt hieraan bij. Door voorspelbaarheid te creëren met vaste gedragsregels te werken kunnen zij steeds opnieuw oefenen met het eigen maken van deze regels.

Ruimte en inrichting

De groepsruimtes bij Partez zijn ingericht passend bij de leeftijd van de groep kinderen en de verschillende ontwikkelingsniveaus. Hierbij wordt er gezorgd voor voldoende sociale interacties zodat kinderen kunnen experimenteren met geldende gedragsregels.

Het spelmateriaal is uitdagend, fantasierijk en past bij het ontwikkelingsniveau van de kinderen. De PM'ers dragen (waar mogelijk) samen met de kinderen, verantwoordelijkheid voor de verzorging, uitstraling en aankleding van de groep. Zij leren kinderen om op te ruimen waarmee ze gespeeld hebben. Hiermee stimuleren zij de zelfstandigheid, participatie, het groepsgevoel en het verantwoordelijkheidsgevoel.

Zelfredzaamheid

Onze PM'ers stimuleren de kinderen in hun zelfredzaamheid. Dit doen zij door kinderen zo veel mogelijk zelf te laten proberen. Denk hierbij aan het zelfstandig opruimen, aankleden, handen wassen, het helpen met tafeldekken, zelfstandig te eten enz. De PM'ers geven de kinderen complimenten voor het proberen. Deze complimenten geven het kind zelfvertrouwen, het proces is belangrijker dan het resultaat. Ook leggen de PM'ers uit dat fouten maken niet erg is en dat zij door te proberen juist leren. Hierbij blijft de PM'er zich bewust van zijn verbale en non-verbale uitdrukking.

Doordat kinderen in een groep worden opgevangen leren kinderen ook van elkaar. Zij hebben zo een voorbeeld aan elkaar of kunnen samen iets proberen. Hierdoor wordt hun zelfstandigheid ook gestimuleerd.

Het aanleren van gedragsregels

Partez probeert bij ongewenst gedrag van een kind dat om te buigen naar het gewenste gedrag. Lukt dat dan wordt hij beloond. Wij belonen positief en gewenst gedrag van kinderen zoveel mogelijk met een compliment. Uitgangspunt hierbij is dat een kind meer leert van belonen dan van corrigeren. Het versterkt het zelfvertrouwen en het gevoel van eigenwaarde. Het kind kan trots zijn en blij met zichzelf.

PM'ers spreken kinderen aan op hun gedrag, niet op wat of hoe ze zijn. Als er sprake is van ongewenst of lastig gedrag, dan proberen zij te achterhalen wat de reden hiervan is. De PM'er legt in ieder geval altijd kort en duidelijk aan het kind uit waarom zijn gedrag ongepast is, waarom iets dus niet mag. Laat daarbij vooral ook merken dat hij zelf wel wordt geaccepteerd, maar zijn gedrag niet.

Bijlage 1: Overzicht beleidstukken en protocollen

Naast het Pedagogisch beleidsplan heeft Partez nog een aantal beleidstukken en protocollen opgesteld. Partez verwacht van alle PM'ers dat zij op de hoogte zijn van de inhoud van deze stukken en dit tijdens de uitvoering van hun werk ook uitdragen. De Leidinggevende en de Pedagogisch Coach zien hierop toe.

Ondergenoemde stukken hebben een duidelijke samenhang met het Pedagogisch beleid En zijn op locatie in te zien.

Beleidsstukken		Protocollen	
1	Veiligheid en gezondheid beleid BSO	1	Protocol Kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag+ afwegingskader (Meldcode)
2	Veiligheid en gezondheid beleid KDV	2	Anti-Pest Protocol
3	Schoonmaak en hygiëne beleid+ Bijlage	3	Hitteprotocol
4	Huis- en veiligheidsregels Partez	4	Protocol Buitenspelen
5	Ziektebeleid	5	Protocol uitstapjes en vervoer
6	Beleid en coachingplan	6	Protocol veilig slapen
7	Voedingsbeleid	7	Protocol vermist kind
8	Stagebeleid	8	Protocol Borstvoeding
		9	Protocol Mentorschap
		10	Protocol zindelijk worden
		11	Protocol hoe te handelen bij gescheiden ouders

Formulieren		Overige documenten	
1	Intakeformulier Partez	1	Informatiepakket(regelement)Partez
2	Toestemmingsformulier Partez	2	Algemene Voorwaarden
3	Zelfstandigheidscontract BSO	3	Klachten reglement
4	Overdracht formulier kinderopvang-basisonderwijs	4	Privacyreglement klanten Partez
5	Toestemmingsformulier veilig slapen	5	(Huishoudelijk)Reglement Oudercommissie
6	Toestemmingsformulier toedienen medicijnen		
7	Toestemmingsformulier observatie door derden/Specialist		
8	Observatieformulieren		
9	Ongevallenregistratieformulier		
10	Registratieformulier te laat komen		
11	Jaaragenda locatievergaderingen		
12	Checklist veiligheid en gezondheid		